

3. festival neodvisnega filma

9. in 10. december 2011

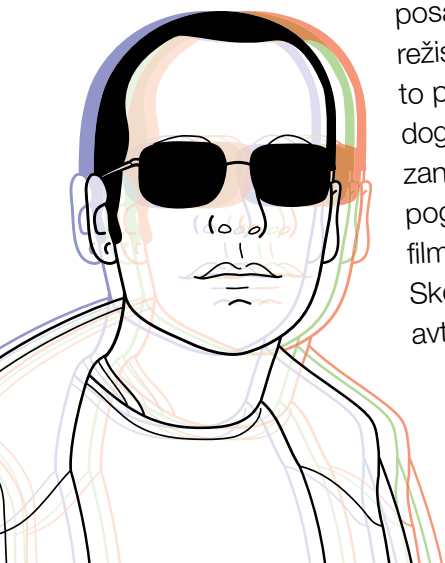
Center Ivana Hribarja Trzin

www.fnf-domzale.si

3. festival neodvisnega filma

Darko Štante
organizator festivala

Letos bo na vrsti že 3. Festival neodvisnega filma Slovenije. Kot že prejšnja leta, smo tudi letos prejeli presenetljivo število filmov, kar kaže na ustvarjalno potrebo velikega števila posameznikov in skupin, ki snemajo svoje filme, izven institucionalnih okvirjev. Število prijavljenih filmov izstopa najbolj zaradi tega, ker imamo na našem festivalu v bistvu bolj rigorozna pravila, kar se tiče pogojev, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj. Filmi namreč ne smejo biti večinsko producirani s strani Filmskega centra Slovenije ali nacionalne televizije. Na najbolj »uradnem« slovenskem festivalu – Festival slovenskega filma (FSF), tovrstnih pogojev ni. In če spremljate program FSF-ja, ste lahko tako lani, kot tudi letos, na njem opazili filme, ki so se pred tem predvajali na našem festivalu. Tako bi nas lahko nekdo označil za izključujoče, saj nekateri od države podprti filmi, nastajajo ravno tako v precej podhranjenih razmerah. Pa ne gre za to. Ugotavljamo namreč, da na naš festival, z izjemo redkih posameznikov, ne prihajajo filmi, ki bi jih ustvarjali že etablirani režiserji ali pa vsaj tisti, ki imajo diplomu našega AGRFT-ja. Kaj to pomeni? Ali ti avtorji jemljejo naš festival kot nek obskuren dogodek izven centra dogajanja (lahko tudi, da sploh niso slišali zanj), ali producirajo filme le na način, ki ne zadošča našim pogojem (s podporo države) ali pa morda sploh ne snemajo filmov, ker čakajo na za njih primeren »budget«. Kakorkoli že. Skozi ta tri leta našega festivala smo opazili, da so se nekateri avtorji, ki nas spremljajo od začetka, tudi sami počasi formirali

in našli svoj filmski izraz in da bo počasi nastopil čas, ko bodo zreli tudi za kaj »večjega«. Tako, da bi bili veseli, če bi nas začeli obiskovati tudi slovenski producenti, ki bi morda pri nas opazili kakšen izvenserijski talent in bili pripravljeni vanj vložiti tudi nekaj sredstev, ter tako vdihnili nekaj svežine v slovenski film. Letos bomo tem, zaenkrat uradno prezrtim avtorjem, namenili okroglo mizo na temo »Avtorji slovenskega neodvisnega filma«.

Da pa pokažemo, kako so nekateri svetovno najbolj čislani filmski avtorji, začeli na podoben način, bomo v našem spremljevalnem programu »Klasiki undergrounda« prikazali izbor kratkih filmov Davida Lyncha. To so filmi posneti brez večjih sredstev, na osnovi potrebe in želje po ustvarjanju. V pomoč filmskim avtorjem, bomo letos na festivalu organizirali igralske delavnice, na katerih se lahko naučite nekaj najbolj osnovnih principov dela z igralci.

Za spodbudo avtorjem na koncu citat Davida Lyncha:

»Pravzaprav imam rad cappuccino. Ampak tudi slaba skodelice kave je boljša, kot nobena kava.«

kazalo

- 2 3. FNF/ Darko Štante
- 4 Namesto uvoda / Žiga Čamernik
- 5 program
- 6 razpored filmov
- 8 spremljevalni program
- 10 Filmi neodvisne produkcije kot okno v svet / Iva Musović
- 11 člani žirije
- 14 David Lynch

FNF 2011: Namesto uvoda

Žiga Čamernik
selektor

Pred nami je že tretji zaporedni Festival neodvisnega filma Slovenije, kar je dobra napoved za prihodnost. Po začetnih porodnih krčih in organizacijskih mukah, stvar počasi začenja dobivati prave oblike in tudi zagon.

Na letošnji FNF se je prijavilo 54 filmov, od katerih je bilo 37 sprejetih in le 17 izločenih, kar je manj kot v minulih letih, saj je bilo razmerje predvajanih in izločenih filmov do sedaj približno pol-pol. Kot po navadi so prispeli žanrsko in avtorsko zelo različni filmi: tako po vsebini, kot po formi in tudi minutaži. S kolegico selektorico sva se tako odločila za tiste, ki nekako najbolj odražajo duh neodvisnega filma v prvotnem pomenu tega pojma: avtorska drznost, inovativnost in sporočilnost, ob fleksibilni formi in znosni vsebini. Kriterij za izbor tako ni bil nikakršen komercialni trend ali zahteve sodobnega trga širše filmske distribucije.

Potrebno je tudi poudariti, da je bilo v celoti gledano manj resnično slabih filmov. V takšnih primerih gre po navadi za izdelke, ki so poleg slabše splošne kvalitete tudi silno razvlečeni, saj so glede na minutažo izločeni filmi skupaj denimo daljši kot vsi sprejeti. In to kljub temu, da jih je praktično še enkrat manj. Kvaliteta sprejetih filmov je po drugi strani dokaj uravnotežena, z nekaj svetlimi izjemami, ki izstopajo. V zadovoljstvo mi je tudi ugotoviti, da je tekom teh nekaj let potekanja festivala, večina

avtorjev med seboj že navezala dragocena poznanstva in celo prijateljstva, na katerih bo nedvomno temeljilo tudi filmsko ustvarjanje bodočih rodov.

Na našem festivalu pa boste poleg razvedrila v obliki gledanja neobremenjenih filmskih izdelkov, lahko deležni tudi dobre zabave v obliki koncerta skupine Zmajev rep, prigrizka in rujne kapljice. FNF 2011 je torej kar pravšnja izbira za začetek najboljšega meseca v letu. Vabljeni!

program

petek, 9.12.:

- 18.00 Otvoritev festivala
- 18.10 1. sklop filmov
- 20.00 2. sklop filmov
- 22.00 DJ Kobayashi

sobota, 10.12.:

- 12.00 Delavnica dramske igre, vodi Žiga Čamernik
- 16.00 Okrogla miza na temo
»Avtorji neodvisnega filma v Sloveniji«
- 18.00 3. sklop filmov
- 20.00 4. sklop filmov
- 22.00 Podelitev nagrad
- 22.30 Koncert skupine Zmajev rep
- 00.30 After party: DJ Hieronim in natarcarice

razpored filmov

petek, 18.00:

Mitja Mlakar, Mojca Pernat, Nejc Petek, Miha Šubic: **Kriza**, 5min
Matej Bandelj, Matevž Jerman, Mitja Klodič: **Konec poletja**, 25min
Zvone Vrtačnik: **Utopia Porcina**, 5min
Primož Križnar, Anže Zavrl: **Trenutek**, 15min
Nina Volčanjek: **Let it end Differently**, 3min
Bojan Matjašič: **Poletje ljubezni – Zgodba o belem kolesu**, 13'23min
Matjaž Mrak, Robert Šabec: **Kuzle**, 36min

petek, 20.00:

Matevž Jerman, Juš Premrov: **Dobro jutro**, 6min
Zvone Vrtačnik: **Metamorfoze vampirja**, 7min
Valerija Zabret: **Emblem**, 3min
Valerija Zabret: **Čez 10 let**, 12min
Timon Leder: **Zapiskul nu zatrubatol**, 5min
Diego Menendes: **Razstava Horror Politivada**, 13'15min
Martin Horvat, Matevž Jerman: **De Hertenhorst**, 7'30min
Goran Ajtič: **Obraz zla**, 53min

sobota, 18.00:

Duo Fantastiko: **Ljubljana open minded**, 3'05min
Duo Fantastiko: **Tandori, Curry, Kumin**, 4'26min
Issa Shaker, Geert Veuskens: **When Fences become Trees**, 7'14min
Afra Dekie, Tessa Steenbergen, Wouter Vanmol: **Ujeti v času**, 10'26min
Maris Moxha, Lou Mouw, Alex Rupa, Anna Savchenko: **Grafiti**, 9'02min
Šarenka Hudorovac, Eva Matarranz: **Du baro mesto**, 7'13min
Žiga Divjak, Matic Drakulič, Katarina Rešek: **Koza ozdravela bo**, 5'54min
Pieter De Vos, Svetozar Petrović, Vuk Savić: **The Invisibles**, 9'33min
Toni Cahunek: **Pot v piramido**, 45min

sobota, 20.00:

Blaž Erzetič: **Tempus Destrui**, 1'33min
Luka Kos: **Riba na suhem**, 24min
Jaka Čurlič, David Verlič: **Svežedan**, 5min
David Verlič: **Kostja Gatnik v petih minutah**, 5min
Miha Šubic: **Last Lunch**, 4min
Peter Bizjak: **Fountain**, 8min
David Sipoš: **You, Life and Everything**, 2min
Peter Bizjak: **Finished Movie**, 4min
Amir Muratović: **Iz življenja knjig**, 4min
Juš Premrov: **Kresnik**, 21min
Dunja Danial: **Pesem**, 5'28min
Gašper Antauer: **The Chronicles of Schupakface**, 14'57min
Diego Menendes: **Parada maškarada**, 5'50min

okrogla miza: Avtorji slovenskega neodvisnega filma

Festival bo pripravil okroglo mizo z naslovom »Avtorji slovenskega neodvisnega filma«. Na okrogli mizi bodo sodelovali **Jan Cvitkovič**, **Vlado Škafar**, **Ana Lasić** in **Dušan Feguš**. Potekala bo v soboto ob 16h v glavni dvorani.

Klasiki undergrounda: Hommage Lynch-u

Izbor Lynchevih filmov znotraj naše sekcije »Klasiki undergrounda«, pod naslovom »Hommage Lynch-u« boste lahko gledali oba festivalska dneva, sočasno z drugim dogajanjem, v »impro baru« ob projekcijski dvorani.

Izbor: **Six men getting sick** (1967) 1 min.; **The Alphabet** (1968) 4 min.; **The Grandmother** (1970) 34 min.; **The Amputee** (1973) 5 min.; **The Cowboy and the Frenchman** (1988) 26 min.; **Lumiere** (1995) 55 sec.

The best of

V okviru festivala bomo pripravili tudi posebne projekcije in pogovore z avtorji "the best of" letošnjega festivala. Potekali bodo v Ljubljani ter v raznih mladinskih klubih in art kinih po Sloveniji in zamejstvu (od decembra 2011 do marca 2012).

V okviru »festivala po festivalu« bomo pripravili tudi poseben cikel projekcij, predavanj, instalacij in retrospekcij, z naslovom »Široki kot«. Tu bomo razvijali kritični premislek o neodvisni produkciji. Zajel bo avtorske produkcije, instalacije in predavanja Ivana Ladislava Galete, OM produkcije, Ivce Matiča, Andreja Zdravića, Naška Križnarja, Vaska Preglja, Ivana Obrenova, Marine Gržinič in Aine Šmid. »Široki kot« bo potekal skozi vse leto, dva do trikrat mesečno v Ljubljani.

Delavnica dramske igre po metodi čutnega spomina

sobota, 10.12. 12h–15.30.

Eden najbolj perečih problemov sodobnega časa je razdvojen posameznik, kar pomeni, da so naši možgani razmeroma pogosto ločeni od telesa, ker smo permanentno kontaminirani z mišljenjem, ki se tiče prihodnosti ali preteklosti namesto sedanjosti. Zaradi slednjega je za igralca praktično nujno, da svoje možgane vrne nazaj v telo in začuti sebe v trenutku. Na delavnici bomo spoznali tehniko sproščanja, ki telo dvigne na nivo specialne energije, ki je potrebna za oder oziroma sleherni javni nastop.

Vaja zbranosti pomeni delo z osnovnimi petimi čutili, ki ravno tako pripomore k temu, da smo – kot tabula rasa – osvobojeni vseh odvečnih predsodkov, projekcij in ambicij, ki dušijo kreativni proces kot takšen. Po Stanislavskem ima šele tako prazen igralec pravico, da se sploh pojavi na odru.

Vaja čutnega spomina pomeni, da s pomočjo lastne imaginacije kreiramo objekt, ki v tistem trenutku sploh ni prisoten. Z lastno voljo in vero v to kar počnemo, sledimo svoji imaginaciji, ki nas sama od sebe popelje v svetove, za katere smo že pozabili, da sploh obstajajo.

Vaje na odru pomenijo srečanje s samim seboj na način, ko ponovno s pomočjo imaginacije kreiramo resničen odnos z drugo osebo, vendar v fikciji. Zaradi slednje konstatacije si nekateri dovolijo reči, da je igra celo bolj resnična od življenja samega.

Žiga Čamernik, vodja delavnice

Filmi neodvisne produkcije kot okno v svet.

Direktno. Režiser gledalcu.

Čeprav so glede na žanr, vsebino in dolžino lahko različni, imajo nekaj skupnega: režisersko svobodo. Brez cenzure, brez kompromisa, dobrikanja in uklanjanja. Tovrstni filmi se ne uklanjajo zakonitostim distribucije in velikim producentskim hišam, kar pomeni, da so manj promovirani in zato tudi manj dostopni širši javnosti. Iz naštetih razlogov festivali neodvisnega filma režiserjem ponujajo dragoceno priložnost, da jih lahko pokažejo širši publiki. Gledalcem tako ponudijo tudi možnost, da dobijo bolj jasno predstavo o duhu časa, v katerem živijo.

Po drugi strani pa obstajajo tudi predsodki, da neodvisni film predstavlja amaterizem, nepoznavanje filmskega jezika in dolgočasne, pretežno dolge kadre, ki nimajo nikakršne povezave s celoto. Nekateri celo verjamejo, da homevideo ali posnetek kakšnega nejasnega dogodka, v ozadju katerega se vrtil glasba, pomeni domeno neodvisnega filma. Takšna prepričanja zmedejo publiko. Nasprotno, neodvisna produkcija terja še večji angažma, višjo stopnjo kreativnosti, bolj pogumne in avtentične teme, jasno smer, iznajdljivost in originalnost. Glavni aduti neodvisnega filma so neomejujoče izražanje, eksperimentiranje, pa tudi izumljanje novih form in rešitev filmskega jezika, odpiranje

Iva Musović
selektorica

tabu tem, prav tako pa tudi nekaterih pozabljenih in izključenih usod. Neobremenjenost z zaslužkom jim daje širok diapazon možnosti in inovativnih rešitev, ki jih filmska industrija kasneje pogosto celo vključuje v svojo visoko-proračunsko produkcijo. Z enim stavkom je festival neodvisnega filma prostor svežih vtisov in idej, ki so ponujeni brez nepotrebnega olepševanja.

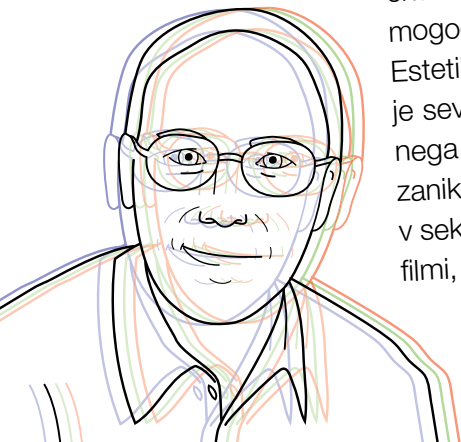
Filmi, ki so prispeli letos, dominantno vsebujejo kri in nasilje, upor proti novo vsiljenim sistemom vrednot, kot tudi zakonom, ki omejujejo ljudi in njihovo svobodo mišljenja. Tukaj so tudi filmi univerzalnih vrednot in vsebin, ki odstirajo režiserjev osebni svet in njegov odnos do okolja, v katerem živi.

Format filmov pomika meje filmskega izražanja k performansu, videoinstalacijam in novim tehnologijam kombiniranih medijev. Ne zgolj dokumentarni filmi, pač pa tudi igrani, danes dobivajo kolažni značaj, pogosto celo eklektični. Filme letošnjega festivala lahko razdelim v tri kategorije: pogumne po vsebini, pogumne po formi in poetične.

Dušan Feguš

Ko sem še pred ducatom let sedel v žiriji festivala slovenskega neodvisnega filma, je bilo čutiti komaj kakšno blede senco organiziranosti ljubiteljev filma po filmskih klubih. Na letošnjem festivalu ni ne duha, ne sluha o kakšni klubski filmski dejavnosti, zato pa nekoliko izstopajo filmi, ki so nastali na filmskih seminarjih in delavnicah.

Grossmannov filmski festival, ki nas vsako leto šokira s svojimi slavnimi gosti, je s svojo malo delavnico groze tudi letos prispeval dragocen doprinos, izvedbeno pa so kot celota izstopali tudi filmi na mednarodni delavnici v Novem mestu. Vendar so filmske delavnice lahko tudi dvorezen meč. Film je treba posneti v časovno omejenem obdobju, kar pomeni, da so marsikateri tematsko površni in premalo razdelani. To velja tudi za večino dokumentarcev. Na primer, film Razstava Horror Politivada bi lahko namesto dobesednega citiranja filma Joce Jovanovića, prikazal takratne absurdne odzive kritiške javnosti na njegove filme (glavna kritičarka našega vodilnega dnevnika je zapisala, da je Kolt 15 gap »presenečenje v nefilmskem pomenu«, njegov igrani, pred leti na Festu rehabilitirani prvenec, pa je po njenem, »iz ambicioznih namenov nastal praznoglav, že kar nesramen film«). Po mojem osebnem mnenju bi si zaslužile boljši dokumentarec tudi Kuzle, enako velja za Kostjo Gatnika v petih minutah. Igrani del ima vse mogoče hibe s katerimi se srečujejo tudi slovenski profesionalci. Estetika resničnostnih šovov že vdira v filmske koncepte, kar je seveda slabo. Video je s svojo lastnostjo (skoraj) neskončne snemanja, ki ga podpirajo celo nekateri profesionalci, zanikal osnovno dikcijo filma - sestavljanja kadrov z montažo v sekvence. Zaradi tega so najbolj konsistentni prav animirani filmi, vendar jih je malo.

Če se vrnem na začetek, se zdi, da določen napredek od časov prejšnjega stoletja obstaja, vendar v dobi vizualnega – od skokovitega razvoja tehnike do možnosti prikazovanja neodvisnih del na številnih kabelskih televizijah ali internetu – stopicamo nekako na mestu.

Jan Cvitkovič

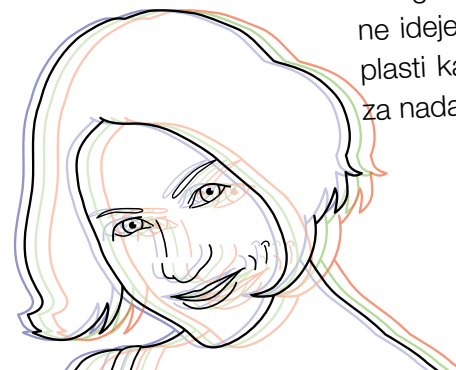
Vsak avtorski film mora biti spočet na temelju neke gonilne ideje, nečesa, kar avtorja fascinira in vznemirja. Na FNF sem videl tri vrste filmov:

- tiste brez gonilne ideje (šlo je pravzaprav za snemanje zaradi snemanja),
- tiste, ki so to idejo imeli, a je v procesu izdelave zvođenela, oziroma izgnila in
- tiste, ki so idejo imeli in jo tudi ohranili do konca.

Zadnje smo tudi nagradili.

Ana Lasić

V naboru letošnjih neodvisnih filmov lahko vidimo nekaj zanimivih dokumentarnih portretov, nekaj duhovitih družbeno kritičnih vinjet in par zelo dodelanih animiranih filmov. Tisto kar pa morada nekoliko pogrešamo, je oseben, intimen avtorski pristop k originalnim zgodbam. Skrben izbor in oblikovanje originalne ideje skupaj s poglobljenim raziskovanjem emocionalnih plasti karakterjev je avtorjem lahko spodbuda in popotnica za nadaljnje delo.

David Lynch

Ameriški režiser David Lynch (1946) je filmski in televizijski režiser, slikar, glasbenik in video ustvarjalec. S svojim prvim celovečernim filmom »Eraserhead«, ki ga je snemal v neodvisni produkciji, je ustvaril kultni neodvisni film, ki je še dandanes lahko navdih mladim ustvarjalcem, ki ne dobijo finančnih sredstev za svoje projekte, od za to namenjenih institucij. Lynch se je etabliral kot svojevrstni ustvarjalec posebnega »Lynchevskega« pristopa k snemanju filmov. Njegove filme preveva občutek »prikritega«, »nelagodja«, »strahu«, »nerazložljivega«, nečesa kar je prisotno, a tega ne vidimo. Filmi so strukturirani na osnovi znakov in simbolov ter velikokrat na prvi pogled delujejo nerazumljivi, če ne celo nelogični. V njegovih filmih je velik poudarek na »sanjskih« prizorih, podloženih z zelo razdelanim zvočnim ozadjem. Lynch sam je večkrat povedal, da pristopa k filmu na osnovi transcendentne meditacije, preko katere odkriva rešitve v svoji zgodbi. Tovrstni pristop bi lahko poimenovali psihoanalitičen per se, saj se pogloblja v nezavedno svojih junakov in na platnu projicira tiste naše najgloblje strahove, ki se lahko nenapovedano pojavljajo tekom dneva in si jih ne znamo razložiti. Navidezno iracionalno, a z znanstvenim pristopom še kako logično. Pri tem pa je potrebno, ne glede na psihoanalitično logično razlago, upoštevati njegov genij, da preko meditacije išče navdih in ustvarja podobe, ki nas navdajajo z občutki, ki si jih ne znamo razložiti. Lynch sicer upošteva neke osnove filmskega pripovedovanja in ne zanemara scenarijskih pravil. A kot se je izrazil sam:

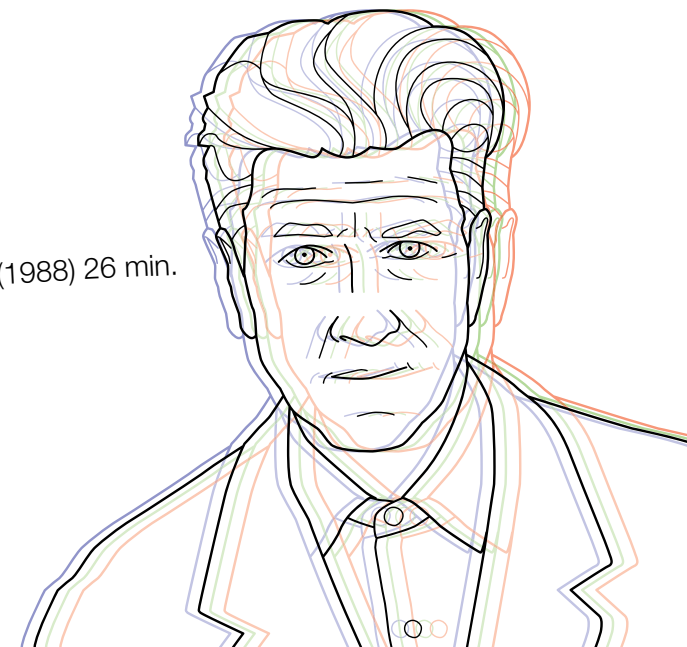
»Ideja narekuje vse. Tej moraš biti zvest, sicer si mrtev.«

Lynchev verjetno najbolj dovršen film je Mulholland drive (2001). Film je večplastna zgodba o življenju in smrti znotraj sanjske filmske industrije Hollywooda. Zgodba se lahko bere kot ena sama neskončna nočna mora umirajoče glavne junakinje, lahko kot na pol realna in na pol sanjska pripoved o neuspehu v Hollywoodu ali kot upodobljena shizofrenija glavne junakinje, ki se ne zmore soočiti s svojim neuspehom in zato ustvari svoj alter ego, ali... Ne glede na to, ali vam je film všeč ali ne, nihče se ne more izogniti razglabljanju o njem. Film deluje kot nekakšna sinteza vseh njegovih dotedanjih filmov, hkrati pa kot metafilm, ki vsebuje in reflektira vse klasične prvine filma.

V našem spremljevalnem programu bomo predvajali Lyncheve zgodnje in kasnejše kratke filme. To so na pol eksperimentalni filmi, ki se poigravajo tako z animacijo kot klasičnim narativnim filmom. Izbor Lynchevih filmov znotraj naše sekcije »Klasiki undergrounda« pod naslovom »Hommage Lynch-u« boste lahko gledali oba festivalska dneva, sočasno z drugim dogajanjem, v »impro baru« ob projekcijski dvorani.

Izbor:

- Six men getting sick (1967) 1 min.
- The Alphabet (1968) 4 min.
- The Grandmother (1970) 34 min.
- The Amputee (1973) 5 min.
- The Cowboy and the Frenchman (1988) 26 min.
- Lumiere (1995) 55 sec.

Organizacija: CUT!, MILF in JSKD

Organizatorji: Darko Štante
Žiga Čamernik
Peter Jarh

Asistentka organizacije: Nina Robnik
Selektorja: Žiga Čamernik

Iva Musovič

Oblikovanje: Katarina Goltez

Postavitev internetne strani: Gregor Pavli

Tehnični vodja: Kristjan Hlaj

Finančna podpora: JSKD

JSKD Domžale

Slovenski filmski center

Sponzorji: Radio Študent

Vinotoč Uršič

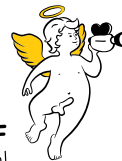
Tisk: Tiskarna Ravnikar

SLOVENSKI
FILMSKI
CENTER
JAVNA
AGENCIJA
SLOVENIAN
FILM
CENTRE

JSKD

FNF
festival
neodvisnega
filma

www.fnf-domzale.si